

Дело C-143/20**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

24 март 2020 г.

Запитваща юрисдикция:Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Районен съд
Варшава—Вола, Варшава, Полша)**Дата на акта за преюдициално запитване:**

24 март 2020 г.

Ищец:

A

Ответник:

O

Предмет на главното производство

Предмет на производството пред националния съд е иск за присъждане на парична сума поради твърдяно въвеждане на ищеца в заблуждение от страна на служител на ответника при сключването на договор за застраховка „Живот“, свързан с инвестиционен фонд.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Отправеното от националната юрисдикция запитване се отнася за обхвата на информацията, предоставяна на застрахования потребител при договорите за застраховка „Живот“, свързани с инвестиционен фонд, чиито базови активи са деривати.

Преюдициални въпроси

1. Първи въпрос — трябва ли член 185, параграф 3, буква и) от Директива 2009/138/ЕО [на Европейския парламент и на Съвета] от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (преработка) (ОВ L 335, 2009 г., стр. 1, наричана по-нататък за краткост „Директива 2009/138/ЕО“) и член 36, параграф 1 от Директива 2002/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 ноември 2002 година относно животозастраховането [...] (наричана по-нататък за краткост „Директива 2002/83/ЕО“) във връзка с точка 12 от част А на приложение III към нея да се тълкуват в смисъл, че при договорите за застраховка „Живот“, свързани с инвестиционен фонд (застрахователен капиталов фонд), чиито базови активи са деривати (или структурирани финансови инструменти, в които са включени деривати), застрахователят или застраховачият (който предлага такова застраховане, разпространява застрахователен продукт, „продава“ застраховка) е длъжен да предостави на застрахования потребител информация относно естеството, спецификацията на вида, характеристиките (на английски език „indication of the nature“, на немски език „Angabe der Art“, на френски език „indications sur la nature“) на базовия инструмент (деривата или структурирания финансов инструмент, в който е включен дериват), или пък е достатъчно да се посочи характерът на базовите (основните) активи, без да се представят характеристиките на такъв инструмент?
2. Втори въпрос — ако отговорът на първия въпрос е, че застрахователят или застраховачият (който предлага такова застраховане, разпространява застрахователен продукт, „продава“ застраховка, свързани с инвестиционен фонд — застрахователен капиталов фонд) е длъжен да предостави на потребителя информация относно естеството, спецификацията на вида, характеристиките на базовия инструмент (деривата или структурирания финансов инструмент, в който е включен дериват) — трябва ли член 185, параграф 3, буква и) от Директива 2009/138/ЕО и член 36, параграф 1 от Директива 2002/83/ЕО във връзка с точка 12 от част А на приложение III към нея да се тълкуват в смисъл, че предоставената на застрахования потребител информация относно естеството, спецификацията на вида, характеристиките на базовия инструмент (деривата или структурирания финансов инструмент, в който е включен дериват) трябва да съдържа същата информация като изискваната в член 19, параграф 3 от Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета [...] (наричана по-нататък за краткост „Директива 2004/39/ЕО“) и член 24, параграф 4 от

Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (текст от значение за ЕИП) (ОВ L 173, 2014 г., стр. 349, наричана по-нататък за краткост „Директива 2014/65/ЕС“), тоест пълна информация за дериватите и предлаганите инвестиционни стратегии, която трябва да включва подходящи указания и предупреждения за рисковете, свързани с инвестициите в такива инструменти или по отношение на конкретни инвестиционни стратегии, включително информацията относно методологията за оценяване на базовия инструмент, прилагана от застрахователя или изчисляващия агент през периода на застрахователното покритие, информацията относно риска, свързан с деривата и неговия емитент, включително относно промените в стойността на деривата във времето, различните фактори, определящи тези промени, и степента им на влияние върху стойността?

3. Трети въпрос — трябва ли член 185, параграф 4 от Директива 2009/138/ЕО да се тълкува в смисъл, че при договорите за застраховка „Живот“ и достигане до определена възраст, свързани с инвестиционен фонд (застрахователен капиталов фонд), когато базовият актив на фонда е дериват (или структуриран финансов инструмент, в който е включен дериват), застрахователят или застраховачият (който предлага такова застраховане, разпространява застрахователен продукт, „продава“ застраховка) е длъжен да представи на застрахования потребител същата информация като изискваната в член 19, параграф 3 от Директива 2004/39/ЕО и член 24, параграф 4 от Директива 2014/65/ЕС, тоест пълна информация за дериватите и предлаганите инвестиционни стратегии, която трябва да включва подходящи указания и предупреждения за рисковете, свързани с инвестициите в такива инструменти или по отношение на конкретни инвестиционни стратегии, включително информацията относно методологията за оценяване на базовия инструмент, прилагана от застрахователя или изчисляващия агент през периода на застрахователното покритие, информацията относно риска, свързан с деривата и неговия емитент, включително относно промените в стойността на деривата във времето, различните фактори, определящи тези промени, и степента им на влияние върху стойността?
4. Четвърти въпрос — при утвърдителен отговор на втория или третия въпрос (или и на двата посочени въпроса) — представлява ли непредоставянето на застрахования потребител от страна на застрахователя или застраховачия, предлагащ застраховка „Живот“, свързана с инвестиционен фонд (застрахователен капиталов фонд), на изискваната (посочената във втори и трети въпрос) информация при предлагането на потребителя на застраховката нелоялна търговска практика по смисъла на член 5 от Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно

нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) [...], или пък непредоставянето на изискваната информация представлява заблуждаваща търговска практика по смисъла на член 7 от тази директива?

5. Пети въпрос — при отрицателен отговор както на втория, така и на третия въпрос — представлява ли липсата на ясно информиране на потребителя от страна на застрахователя или застраховачия (който предлага такова застраховане, разпространява застрахователен продукт, „продава“ застраховка „Живот“, свързани с инвестиционен фонд (застрахователен капиталов фонд), че средствата на инвестиционния фонд (застрахователния капиталов фонд) са вложени в деривати (или структурирани продукти, в които са включени деривати), нелоялна търговска практика по смисъла на член 5 от Директивата за нелоялни търговски практики или пък непредоставянето на изискваната информация представлява заблуждаваща търговска практика по смисъла на член 7 от тази директива?
6. Шести въпрос — при отрицателен отговор както на втория, така и на третия въпрос — представлява ли недаването на подробни разяснения на потребителя от страна на застрахователя или застраховачия, който предлага застраховка „Живот“, свързана с инвестиционен фонд (застрахователен капиталов фонд), за точните характеристики на инструмента, в който са вложени средствата на инвестиционния фонд (застрахователния капиталов фонд), включително информацията относно правилата за функциониране на този инструмент, в случай че това е дериват (или структуриран инструмент, в който е включен дериват), нелоялна търговска практика по смисъла на член 5 от Директивата за нелоялни търговски практики, или пък непредоставянето на изискваната информация представлява заблуждаваща търговска практика по смисъла на член 7 от тази директива?

Посочени разпоредби от правото на Съюза

Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II), и по-специално член 185;

Директива 2002/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 ноември 2002 година относно животозастраховането, и по-специално член 36 и приложение III;

Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС, и по-специално член 24, параграф 4;

Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета, и по-специално членове 2 и 19;

Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета, и по-специално членове 2, 3, 5, 6 и 7 и приложение II.

Посочени разпоредби от националното право

Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Закон от 23 август 2007 г. за противодействие на нелоялните пазарни практики), и по-специално членове 4—6;

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. (Закон за застрахователните дейности от 22 май 2003 г., наричан по-нататък „UoDU“), и по-специално членове 2, 12 и 13;

Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r. (Граждански кодекс от 23 април 1964 г.), и по-специално членове 805 и 808.

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 В качеството си на потребител ищецът подписва декларация за присъединяване към сключен между ответника О и TU на Życie договор за групов застраховка „Живот“ и достигане до определена възраст, свързан със застрахователен капиталов фонд XXX. TU на Życie участва в този договор като застраховател, ответникът О като застраховаш, а ищецът има качеството на застрахован.

- 2 Ищецът е покрит от застраховката от 8 октомври 2010 г., което е потвърдено с удостоверение. Ищецът е трябвало да бъде покрит от договора 15 години. Ищецът съответно се задължава да заплати на застрахователя първоначална премия в размер на 4 500 PLN (полски злоти) и текущи премии, подлежащи на заплащане ежемесечно, в размер на 124 PLN. Въз основа на договора ищецът изплаща на застрахователя общо 14 420 PLN.
- 3 За договора са приложими общите договорни условия, а именно застрахователни условия XXX, таблицата с таксите и лимитите, правилникът на застрахователен капиталов фонд XXX, както и декларацията за присъединяване заедно с приложението.
- 4 Застрахователното предприятие се задължава да изплати обезщетение, ако ищецът почине или доживее до края на периода на покритието. Съгласно документацията целта на договора е натрупване и инвестиране на финансови средства на застрахования (потребителя, ищеца) чрез специален застрахователен капиталов фонд. Този фонд се формира чрез внасяне на първоначална премия и текущи премии (заедно с административна такса).
- 5 Платената в началото на действието на договора първоначална премия съставлява 20 % от инвестираната премия, тоест сумата от всички премии, които ищецът трябва да плати за целия период на действие на договора. Инвестираната премия възлиза на 22 500 PLN.
- 6 Целта на фонда е увеличаване на стойността на активите в него чрез покачване на стойността на вложенията и запазване на инвестираната премия в края на периода на покритието, като същевременно застрахователят не гарантира постигането на тази цел. Средствата в застрахователния капиталов фонд са вложени на 100 % в ценни книжа, емитирани от В1, по които плащането се основава на индекса В2. Ценните книжа се оценяват в полски злоти.
- 7 В правилника се посочва, че инвестицията в ценни книжа е свързана с кредитния риск на емитента. Този риск се разбира като възможност да се стигне до трайна или временна неспособност на емитента да обслужва задълженията, включително да изкупува емитираните ценни книжа. Посочва се, че индексът е създаден от В3. Целта е да се постигне динамично адаптираща се експозиция на пазара на акции, свързани с развиващи се страни, и пазара на американски облигации. Съгласно инвестиционната стратегия на индекса, когато се отчете тенденция към покачване на пазара на акции, експозицията на този пазар се увеличава, а при отчитане на тенденция към спад се увеличава експозицията на пазара на американски облигации.
- 8 След изтичане на периода на покритието стойността на партидата се изчислява въз основа на стойността на ценните книжа. При изтичането на периода на покритието ценните книжа осигуряват защита на номиналната

стойност, съответстваща на инвестираната премия към деня на изтичане на срока на договора.

- 9 След изтичането на 15 години действие на договора ищецът трябвало да получи сума, равняваща се на стойността на партидата към момента на прекратяване на договора. Съгласно правилника тази стойност трябвало да бъде не по-малка от сумата, съответстваща на инвестираната премия, увеличена с евентуалната положителна промяна на индекса.
- 10 Начинът на изчисляване на стойността на индекса не е определен в договора. Индексът може да бъде заменен със заместващ индекс при премахване на първоначалния индекс. В договора нито се определя начинът на изчисляване на заместващия индекс, нито се уточняват хипотезите, при които може да се стигне до премахване на първоначалния индекс, или пък кой взема решение в това отношение.
- 11 Ищецът има право да прекрати договора след изтичане на период от 15 години. В тази хипотеза ответникът е длъжен да изкупи всичко. След това застрахователят трябва да върне на застрахования сума, равна на стойността на партидата минус ликвидационна такса, възлизаща на 75 % от средствата, ако прекратяването на договора се извърши през първата, втората, третата или четвъртата година на действие на договора, и постепенно намаляваща към по-малък процент от средствата, платени от ищеца, ако прекратяването на договора се извърши в следващите години на действие на договора.
- 12 Стойността на дяловете във фонда се изчислява като стойността на нетните активи на целия фонд се раздели на броя на всички дялове в него. Начинът на изчисляване на нетните активи на целия фонд се определя в правилник. Това трябва да се извърши по пазарна стойност, позволяваща надлежно отразяване на стойността чрез прилагане на принципа на предпазливо оценяване.
- 13 В договора не се определят правила, по които са оценявани дяловете във фонда, нито правила, по които се оценява нетният актив на целия фонд, нито пък не се посочват правила за оценяване на ценните книжа, в които е трябвало да се вложат средствата на фонда.
- 14 Първоначалната премия се преизчислява в дялове във фонда според строго определения в договора коефициент за преизчисляване на първоначалната стойност на дяловете в размер на 200 PLN. При последващите операции по партидата, тоест след като започва плащането на ежемесячните текущи премии, преизчисляването на средствата в дялове във фонда и преизчисляването на стойността на всички дялове, записани по партидата на застрахования, се извършва, както твърди ищецът, по неизвестен начин и съгласно възприет от застрахователя и известен само на него способ за остойносттаване на дяловете към съответния ден.

- 15 След повече от 7 години действие на договора, поради значителните загуби в стойността на инвестираните средства, ищецът писмено уведомява, че иска да прекрати договора.
- 16 Договорът е прекратен. Стойността на партидата на ищеца към 28 юни 2017 г. възлиза на 9 045,67 PLN (имало спад, засягащ стойността на вложените средства, които били общо 14 420 PLN минус събраните такси). От тази сума е извадена ликвидационна такса в размер на 20 %, тоест 1 809,13 PLN. В крайна сметка застрахователят изплаща на ищеца 7 236,54 PLN.
- 17 В главното производство ищецът иска да му бъдат изплатена сумата от 5 373,33 PLN, съставляваща част от понесената от него загуба (7 183,46 PLN).
- 18 Разпитаният свидетел, бивш служител на ответника, посочва че в хода на продажбата е използвал материалите, предоставени от застрахователя. Обсъдени били потенциалните проценти печалба. Представил правилника, общите застрахователни условия, условията за начисляване на такси и комисионни. Такива документи били предоставени на застрахования потребител под формата на разпечатка или на файл, изпратен с електронно съобщение. Клиентът имал възможност свободно да се запознае с документите по време на срещите или у дома.
- 19 Според свидетеля закупуването на такъв продукт се прави с цел инвестиция.
- 20 Свидетелят посочва, че е обсъдил продукта с клиента. Обсъдил таксите от таблицата с такси и лимити. Говорил за продукта това, което следвало от документите — правилника и [общите застрахователни условия]. Казал, че има гаранция върху капитала в края на периода, след приспадане на разходите за управление. Свидетелят не е казвал, че това е банков влог. Не си спомня дали го е споменал конкретно на ищеца в настоящото дело. Отбелязвал, че при този продукт няма гаранция за печалба.
- 21 Свидетелят не гарантирал изплащането на пълната сума по всяко време на действие на договора. Отбелязал, че изплащаната сума зависи от стойността на оценката в съответния момент.
- 22 Свидетелят посочва, че той лично не е знаел всичко, и отбеляза, че аналогично на подхода в работата на продавачите на автомобили е представил това, което е посочено в получаваните от него материали. Отбелязва, че гаранцията върху капитала се е отнасяла за края на периода, докато при действието на договора се е правела оценка и се е изваждала ликвидационната такса. Имало лозунг „защита на 100 % на капитала“.
- 23 Относно индексите, свидетелят посочва, че не е знаел напълно какво означава това. Признава, че четейки лично документа (в качеството на икономист) трябва да се концентрира, за да го разбере.

- 24 Свидетелят не знае дали договорът защитава при промяна на индекса, ликвидация на фонда или несъстоятелност на емитента, размера на таксата и посочва, че това трябва да се провери в документацията.
- 25 Свидетелят предоставя информация за ликвидационните такси и метода за тяхното начисляване.
- 26 Свидетелят посочва, че средствата са инвестирани в „индекс“. Чрез презентация свидетелят пояснява как се прави това.
- 27 Свидетелят не може да каже в какво конкретно са били инвестирани средствата в този продукт.
- 28 Свидетелят не уведомявал клиентите как се оценяват активите на фонда. Посочва, че не би бил в състояние да го обясни, тъй като с това се занимават лицензирани инвестиционни консултанти, които работят с тези инструменти в съответната финансова институция.
- 29 Ищецът искал да инвестира парични суми във вложения. Твърди, че застрахователните рискове не са обсъждани. Твърди, че му било гарантирано, че ще получи поне толкова, колкото бъде платено.
- 30 Ищецът разбрал това в смисъл, че ще получи поне платената сума по всяко време, а след 15 години ще получи и лихви. Ако ищецът знаел, че може да загуби част от средствата, то не би се решил да направи такава инвестиция.
- 31 Ищецът оспорва верността на свидетелските показания, като представя различна версия за протичането на срещата със свидетеля и закупуването на продукта. Отбелязва, че не е получил документите, за които говори свидетелят.
- 32 Съдът обаче е склонен да вярва на свидетеля, тъй като ищецът е заинтересован от конкретния изход на спора, като освен това е удостоверил получаването на документите писмено със своя подпис.

Основни доводи на страните в главното производство

- 33 Ищецът твърди, че служителят на ответника го е въвел в заблуждение в хода на продажбата. Счита, че е станал жертва на нелоялни пазарни практики, използвани от ответника, и по-специално на практика на подвеждане.
- 34 Една от причините, с които ищецът обосновава предявяването на своя иск, е въвеждането му в заблуждение относно характера на инвестицията, в която трябвало да бъдат вложени средствата му. Ищецът твърди, че е получил уверение, че средствата ще бъдат блокирани в специална сметка на застрахователя, еквивалентна на банков влог. Инвестицията трябвало да

бъде сигурна и стабилна, а в действителност средствата на ищеца били инвестирани в други активи.

Кратко изложение на мотивите за преюдициалното запитване

- 35 Застрахователното и презастрахователното право е хармонизирано в значителна степен с Директива 2009/138/ЕО. За застрахователните предприятия не се прилага Директива 2014/65/ЕС (нито Директива 2004/39/ЕО). Правото на защита на конкуренцията и потребителите също е в сферата на интересите на Съюза от много години. За сближаване на законодателствата на държавите членки в тази област е приета Директива 2005/29/ЕО.
- 36 За да се извърши правилно тълкуване „в съответствие с правото на Съюза“ на представените по-горе национални разпоредби от UoDU, по-специално член 13, параграф 1, точки 3 и 4 и член 13, параграф 4, точка 3 (що се отнася до задължителните елементи на договора — задълженията за предоставяне на информация, носени от застрахователя и застраховачия, тоест продаващия застраховка, спрямо потребителя клиент), запитващата юрисдикция се обръща към директивите, които са транспонирани чрез UoDU.
- 37 Анализирайки съдържанието на директивите, у запитващата юрисдикция възникват съмнения относно тълкуването на член 185, параграф 3, буква и) от Директива 2009/138/ЕО и член 36, параграф 1 от Директива 2002/83/ЕО във връзка с точка 12 от част А на приложение III към нея (както и член 185, параграф 4 от Директива 2009/138/ЕО).
- 38 Според запитващата юрисдикция текстът на полски език на посочените по-горе (пред скобите) разпоредби от директивите има значение, което се различава от тълкуването на текстовете на разпоредбите на английски, немски и френски език.
- 39 Според запитващата юрисдикция различието е съществено, тъй като в полския текст разпоредбите налагат на застрахователя и застраховачия, който продава такава застраховка, по-тясно задължение за информиране от това в текстовете на английски, немски и френски език. В полския текст се предвижда единствено задължение за предоставяне на „wskazanie rodzaju podstawowych aktywów“ [указание за характера на базовите активи], докато в текстовете на английски, немски и френски език се съдържа задължение за предоставяне на информация за естеството, спецификацията на вида, характеристиките на основните инструменти.
- 40 Когато базовият инструмент (активът на инвестиционен фонд) на застрахователен капиталов фонд е дериват (или структуриран продукт, в който е включен дериват) разликата е съществена. Според полския текст на посочените разпоредби от директивите е достатъчно да се отбележи

характерът на базовия инструмент — да се посочи, че базовият актив е дериват (или структуриран продукт).

- 41 В положението, разглеждано в главното производство, ищецът, който е потребител, е уведомен само, че средствата на фонда са вложени в ценни книжа, плащането по които се основа на индекс. Средствата са вложени на 100 % в ценни книжа, емитирани от В1, плащането по които се основава на индекса В2. Тези ценни книжа са оценявани в полски злоти.
- 42 Ако се приеме, че полската формулировка на разпоредбите — където се изиска „wskazanie rodzaju podstawowych aktywów“ [указване на характера на базовите активи] — е правилна, то съответно трябва да се приеме, че предлагашите застраховката (а de facto инвестицията) са изпълнили това изискване.
- 43 Според запитващата юрисдикция обаче в текстовете на английски, френски и немски език се въвежда изискване, което е по-широко, а именно да се предостави не само характера на базовия инструмент, но и естеството, спецификацията на вида, и характеристиките му. Същевременно, за да се предоставят такива характеристики, изглежда необходимо да се даде същата информация като изискваната в член 19, параграф 3 от Директива 2004/39/ЕО и член 24, параграф 4 от Директива 2014/65/ЕС, тоест пълна информация за дериватите и предлаганите инвестиционни стратегии, която трябва да включва подходящи указания и предупреждения за рисковете, свързани с инвестициите в такива инструменти или по отношение на конкретни инвестиционни стратегии. Според запитващата юрисдикция това по-специално е информация за методологията за оценяване на базовия инструмент (деривата или структурирания инструмент, в който е включен дериват), прилагана от застрахователя или изчисляващия агент през периода на застрахователното покритие, информация относно риска, свързан с деривата и неговия емитент, включително относно промените в стойността на деривата във времето, различните фактори, определящи тези промени, и степента им на влияние върху стойността.
- 44 Изглежда, че задължения като тези в предходната точка могат да се тълкуват и с оглед на член 185, параграф 4 от Директива 2009/138/ЕО, който допълнително засилва смисъла на член 185, параграф 3, буква и) (в текстовете на английски, френски и немски език), а в полския текст, предвид различния смисъл на член 185, параграф 3, буква и), се явява нова особеност.
- 45 Ако съответно за правилно се приеме разбирането на разпоредбите на член 185, параграф 3, буква и) от Директива от 2009/138/ЕО и член 36, параграф 1 от Директива 2002/83/ЕО във връзка с точка 12 от част А на приложение III към нея, произтичащо от текстовете на английски, френски и немски език, то при фактическото положение в главното производство задължението за предоставяне на информация не е надлежно изпълнено от търговците по отношение на потребителя.

- 46 Запитващата юрисдикция клони към тълкуване на посочените разпоредби съобразно текстовете на езиците, различни от полския, в които на потребителя се признава по-висок стандарт на защита, който налага на застрахователя или застраховачия, предлагащ за продажба такива застраховки, по-широко задължение за предоставяне на информация. Запитващата юрисдикция обаче има съмнения дали на потребителя може да се признае такава защита. Поради това решава да отправи до Съда на ЕС преюдициални въпроси.
- 47 Трябва да се отбележи, че фактическата обстановка в главното производство е свързана привидно със защита на потребител на застрахователния пазар, а *de facto* със защита на потребител, който придобива инвестиционен продукт, прикрит като застраховка. Потребителят съответно придобива инвестиция, при това в сложен инвестиционен продукт, съдържащ дериват, който само е „опакован“ като договор за групов застраховка „Живот“.
- 48 Предвид съображения 27 и 87 от Директива 2014/65/ЕС (съображение 10 от Директива 2004/39/ЕО) — въпреки, че не се прилагат за застрахователните предприятия — изглежда оправдано да се признае специална защита чрез завишено изискване за предоставяне на информация и на потребителя, сключващ договор за застраховка „Живот“ с инвестиционен фонд (било като титуляр на полица, било като застрахован в групов договор), когато базовият актив на инвестиционния фонд е дериват (структуриран инструмент, в който е включен дериват). Това може да се осигури чрез налагане на застрахователите и застраховачите, предлагащи такива застраховки, на същите задължения за предоставяне на информация като предвидените в член 24, параграф 4 от Директива 2014/65/ЕС и член 19, параграф 3 от Директива 2004/39/ЕО.
- 49 Според запитващата юрисдикция непредоставянето на потребителя от страна на застрахователя и застраховачия, продаващ застраховка, която *de facto* не служи за осигуряване на застрахователна защита, а е инвестиционен продукт, на същата информация като предвидената в член 24, параграф 4 от Директива 2014/65/ЕС и член 19, параграф 3 от Директива 2004/39/ЕО представлява заблуждаваща нелоялна търговска практика по смисъла на членове 5 и 7 от Директива 2005/29/ЕО.
- 50 Съмненията на запитващата юрисдикция се дължат на обстоятелството, от една страна, че съгласно съображение 27 и член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2014/65/ЕС [съображение 10 и член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2004/39/ЕО], разпоредбите на тези директиви не се прилагат за застрахователните предприятия. От друга страна обаче, първо, съгласно съображение 87 от Директива 2014/65/ЕС на потребителя трябва да се осигури еднаква защита при инвестициите под формата на застрахователни договори. От друга страна, съгласно съображение 10 от Директива 2005/29/ЕО е необходимо да се осигури особено висока защита на потребителите на пазара на високорискови финансови продукти, за които е

забранено да се създават неверни представи. Това допълнително се подсилва от препратката в член 7, параграф 5 от тази директива и приложение II към нея към член 19 от Директива 2004/39/ЕО.

- 51 Запитващата юрисдикция не открива насоки за правилното тълкуване на посочените по-горе разпоредби от директивите в досегашната практика на Съда на ЕС. Единствените две решения, открити от запитващата юрисдикция и засягащи подобна проблематика (застраховка с инвестиционен фонд), не дават отговор на поставените преюдициални въпроси (решения на Съда на ЕС от 1 март 2012 г. по дело C-166/11, Ángel Lorenzo González Alonso срещу Nationale Nederlanden Vida Cia De Seguros y Reaseguros SAE, ECLI:EU:C:2012:119, и от 29 април 2015 г. по дело C-51/13 Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV срещу Hubertus Wilhelmus van Leeuwen, ECLI:EU:C:2015:286).
- 52 Предложение за отговор на преюдициалните въпроси.
- 53 Предвид гореизложеното, според запитващата юрисдикция на първия въпрос следва да се отговори, че член 185, параграф 3, буква и) от Директива 2009/138/ЕО и член 36, параграф 1 от Директива 2002/83/ЕО във връзка с точка 12 от част А на приложение III към нея трябва да се тълкуват по начина, предвиден в текстовете на английски, немски и френски език. Тези разпоредби трябва да се тълкуват в смисъл, че при договорите за застраховка „Живот“, свързани с инвестиционен фонд (застрахователен капиталов фонд), чиито базови активи са деривати (или структурирани финансови инструменти, в които са включени деривати), застрахователят или застрахованият (който предлага такова застраховане) е длъжен да предостави на застрахования потребител информация относно естеството, спецификацията на вида, характеристиките на базовия инструмент (деривата или структурирания финансов инструмент, в който е включен дериват).
- 54 На втория и третия въпрос трябва да се отговори в смисъл, че когато се продава de facto инвестиционен продукт, в който е включен дериват, застрахователят и застрахованият (продаващият застраховката, свързана с инвестиционния фонд) трябва да предоставят на потребителя същата информация като изискваната в член 19, параграф 3 от Директива 2004/39/ЕО и член 24, параграф 4 от Директива 2014/65/ЕС, тоест пълна информация за дериватите и предлаганите инвестиционни стратегии, която трябва да включва подходящи указания и предупреждения за рисковете, свързани с инвестициите в такива инструменти или по отношение на конкретни инвестиционни стратегии, включително информация относно методологията за оценяване на базовия инструмент, прилагана от застрахователя или изчисляващия агент през периода на застрахователното покритие, информация относно риска, свързан с деривата и неговия емитент, включително относно промените в стойността на деривата във времето, различните фактори, определящи тези промени, и степента им на влияние върху стойността.

- 55 На четвъртия въпрос трябва да се отговори в смисъл, че непредоставянето на потребителя от страна на застрахователя и застраховачия на информацията, посочена в предходната точка, представлява заблуждаваща нелоялна търговска практика по смисъла на членове 5 и 7 от Директива 2005/29/ЕО.
- 56 Ако на въпроси 1—4 бъдат дадени отговори като предложените по-горе, очевидно ще бъде излишно да се отговаря на въпроси 5 и 6.
- 57 Ако обаче се стигне до извода, че посоченото в член 24, параграф 4 от Директива 2014/65/ЕС и член 19, параграф 3 от Директива 2004/39/ЕО не може да се приложи за застрахователя и застраховачия, продаващ застраховка със застрахователен капиталов фонд (предвид отбелязаната по-горе неприложимост на директивите за застрахователните предприятия), то информацията за потребителя относно влягането на неговите средства в деривати (или структурирани продукти, в които е включен дериват) е толкова съществена, че непредоставянето ѝ по ясен начин представлява заблуждаваща нелоялна търговска практика по смисъла на членове 5 и 7 от Директива 2005/29/ЕО, също като непредоставянето на точните характеристики на инструмента, включително информация за правилата за функциониране на такъв инструмент, поради което на петия и шестия въпрос би трябвало да се отговори утвърдително.